1780

DE

PERICULO CAUSTICORUM IN HERNIIS CURANDIS.

THESES

ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ;

QUAS, DEO JUVANTE, & Præside M. TUSSANO DE BORDENAVE, *Artium & Chirurgiæ Magistro, antiquo Collegii Præposito, Scholarum Professore Regio, Librorum Censore, è Regiâ Scientiarum Academiâ, Regiæ Chirurgiæ Academiæ nuper Directore, Academiarum Rothomagensis, Lugdunensis & Florentinæ, necnon Regii Medicinæ Nanceiani Collegii Socio, tueri conabitur* JOANNES-ABRAHAM AUVITY, *Trecensis, in almâ Universitate Parisiensi Artium liberalium Magister, Theseos Auctor.*

Die Sabbati quintâ Augusti, anno Salutis 1780, *à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam.*

PARISIIS,
IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS,
PRO ACTU PUBLICO
ET
MAGISTERII LAUREA.

PARISIIS,
Typis MICHAELIS LAMBERT, Regii Chirurgiæ Collegii necnon Academiæ Typographi, viâ Cithareâ.

M. DCC. LXXX.

D. O. M.

DE

PERICULO CAUSTICORUM IN HERNIIS CURANDIS.

THESES ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ.

HUMANUM corpus plurima undequàque afficiunt mala, quæ pro diversâ organorum tenuitate variisve illorum quibus destinantur officiorum momentis, plùs vel minùs ingravescunt. Diversas inter partes quæ ad præstantissimum naturæ opus efformandum conspirant nullæ sunt unde frequentior, vel pericu-

losior morborum series oriatur, quàm ex his quæ continentur in abdomine, & imprimis ex ventriculo & intestinis. Hæc viscera suis à creatore præscriptis limitibus coercita, utilissimis vicibus funguntur, canalium instar, tùm structurâ, tùm dispositione, sapientissimi Artificis manum testantur; varios tanquam è salubri & fœcundo fonte succos accipiunt, emendatosque per varias ferunt corporis partes, inde roboris & vitæ beneficium sortituros. At hæc semel prætergressæ claustra, dùm versùs alia loca ruptis repagulis irrepunt, quæ ad primarium vitæ munus inserviebant, repentè corpori morbidam & sæpè mortiferam vim, perturbato rerum ordine, incutiunt.

Illud morborum agmen, quorum sub mole gravi tot victimæ laborant, sollicitudinem semper & curam in eis excitavit, qui ad utilissimæ Artis progressus, & ad humani generis commoda accingebantur; constabit enim Chirurgiæ annales cuilibet evolventi, majores nostros, palliativæ curationis, unde sibi tantum decus hodierna Chirurgia vindicat, fasciationumque nescios, ferro & igne ad radicalem herniarum expugnationem uti tantùm consuevisse. Hæc media, non repudianda quidem, sed in extremis casibus tantùm adhibenda. Ex legitimo usu, doctâque administratione utilitatem plurimam præ se ferunt; at quantùm ex abusu, indoctâque praxi immineat periculi, satis superque testantur casus inde enati, luctuosique miserorum cruciatus, qui periculosâ resecatione, partes haud quaquàm luxuriantes, & ad tuendam humanæ societatis laudem efficacissimas desiderabant. Hanc quidem remedii atrocitatem altera non minùs crudelis, ignis scilicet & caustica, excepit, quæ experientiâ demonstratur saltem inutilis, ne dicam funestissima, quippe quæ plurimos in vitæ discrimen adduxerit. De causticorum inutili & periculosâ administratione disserere hîc animus est; hæc quidem à Veteribus jam dudùm proscripta & certioribus sanæ Chirurgiæ præceptis debellata, vix & sine laude exercetur:

ſed error profligandus & ab errorum periculis præcavenda hominum vita.

Præmiſſis quibuſdam de Anatomiâ, meliùs elucidabitur quænam pro diverſis ſpeciebus competat herniarum curatio.

§. I.

In abdomine, ampliſſimâ corporis cavitate quæ à xiphoideâ cartilagine ad infimam parvi pelvis partem extenditur, varia continentur viſcera, quæ præſertim digeſtioni, ſecretionibus quibuſdam, & generationi dicantur. Hæc viſcera protegunt variæ partes continentes, inter quas, præ cæteris, annotandi muſculi abdominales, qui ferè totum occupant & conficiunt abdominis ambitum. Decem vulgò recenſentur, quinque in utroque latere; Obliqui majores, Obliqui minores, Tranſverſales, Recti, Pyramidaleſque dicuntur. Per medium abdominis conſpicitur linea alba, quæ à ſterno ad juncturam oſſium pubis extenſa, ex aponevroſibus obliquorum majorum, minorum, & tranſverſorum muſculorum, mirè inter ſe implexis conflatur, in cujus medio umbilicus. Quomodò autem versùs inferiora deſinant hi muſculi, conſiderandum preſertìm intereſt. Obliquus major, à ſpinâ anteriori & ſuperiori oſſis Ilei, latâ & forti aponevroſi, obliquè verſùs os Pubis fertur; quæ ibi in duos faſciculos diviſa, duplici tendine terminatur, quorum unus anterior ad os pubis alterius lateris tendit, dum alter poſterior oſſi pubis ejuſdem lateris adhæret. Ex hâc faſciculorum diſpoſitione inter ſe, oritur ſpatium, quod, ovale licèt & oblongum, annuli nomine deſignatur, & obliquè infrà muſculos decurrit. Hic annulus major in viris, funiculo vaſorum ſpermaticorum; in mulieribus minor, ligamentis uteri rotundis viam præbet; quandoque etiam contrà naturam dilatatus, inteſtinis aut omento, vel utriſque, imò ipſimet veſicæ tranſitum admittit, ſicque in inguine formantur herniæ.

Musculi obliqui minores & transversi, licèt obliquo majori posteriùs subsideant pubi adhærentes, nullum inferius foramen, seu annulum offerunt, sed simul procedentes ab osse ileo ad pubim, fibris aponevroticis conjuncti, arcum tendineum efformant, sub quo vasa cruralia, tendinesque procedunt; imò, si irrepant partes quædam contentæ, tunc oriuntur herniæ crurales.

Totum abdomen interiùs investit membrana tenuis, texturâ tamen renitens, distensionis & restitutionis capax, internè lævis & humore exhalante perfusa, exteriùs inæqualis & cellulosa; cui nomen peritoneum. Licèt pleraque viscera, quasi in sacco, continere videatur, ita tamen disponitur, ut in parte convexâ varios exhibeat loculos, visceribus recipiendis aptos, sicque exterius involucrum ipsis impertiatur; undè non immeritò in duplicaturâ peritonei sita esse dicuntur. In ejus textu cellulari continentur exteriùs viscera quædam, quæ non aperto abdomine conspici possunt, ut sunt renes, ureteres, vesica, vasa majora, &c. Peritoneum diversimodò reflexum, *visceribus plerisque* dat *ligamenta*, quorum præcipuum est Mesenterium. Non omittendi etiam ejus processus cellulares, versùs inguina & crura tendentes, quibus, licèt non adsit comes membrana interna, tamen contrà naturam dilatata quandoquè conjungitur, & plùs minùs ve descendit, sacculos efformans herniis recipiendis aptos.

Aperto peritoneo, mox occurrit omentum, membrana tenuis & cellulosa, striis pinguedinosis perfusa; ab imo ventriculi, infrà regionem umbilicalem & etiam ad ilia presertim sinistra ntestinis incumbens extenditur; figuram marsupii refert, cujus apertura superior, fundus verò inferior. Duabus lamellis constat, quarum anterior ventriculo & spleni, posterior verò colo adhæret; parùm sensilis, vasa à vicinis mutuatur, pinguedine sæpiùs abundat, ultràque limites naturales protensa, ex abdomine prolabitur, & in herniarum partem venit.

Canalem ab ore ad anum uſque extenſum conſtituunt ventriculus & inteſtina. Plurima conſentiunt in eorum ſtructurâ, quam præcipuè in inteſtinis conſiderabimus; mirabiles admodùm circumvolutiones exhibent hæc viſcera, evolutaque offerunt tubum membranaceum, ſepties homine de quo deprompta ſunt, longiorem. Sex numerantur inteſtina, quorum diameter non idem eſt in omnibus; unde tria dicuntur tenuia : Duodenum ſcilicet, Jejunum & Ileum; tria verò craſſa : Cæcum nempe, Colon, & Rectum. Inteſtinorum ſtructura, ex quatuor tunicis, non ſecùs ac ventriculus, conſtat; prima membranacea eſt, & à peritoneo propagatur; muſculoſa ſecunda, duplici fibrarum, longitudinalium nempè & annularium, ordine conſtat, quæ pro diversâ actione, motui inteſtinorum inſerviunt. Tertia nervea dicitur, glandulis, nec non vaſculis copioſis & textu cellulari denſiori inſtructa, aliis magis extenſa eſt : unde rugæ & valvulæ. Quarta tandem villoſa, fines ſanguiferorum, & principia vaſorum lacteorum ſuſtinens; tanquam totidem villos exhibet; hinc cribri inſtar, intrà inteſtinorum cava continuò exhalat, inhalatque, & *percolationis chili organum dici poteſt.*

Vaſa copioſiſſima inteſtinorum ſubſtantiam perreptant. Arteriæ miſeraicæ preſertim; quarum ſuperior tenuibus inteſtinis, inferior craſſis ſanguinem advehunt. Venæ eamdem ferè viam ſequentes ad truncum venæ portæ & hepar adeunt. Nervi denique, intercoſtalis ſoboles, minores licèt, magnam inteſtinis ſenſibilitatem conciliant.

Vaſa lactea, lymphatica etiam, habent inteſtina, nonnullæque reperiuntur glandulæ, diverſis nominibus donatæ.

Ciborum concoctionem actione propriâ, variiſque liquoribus admixtis, operantur inteſtina; ſecretionem chili perficiunt; motu ſuo & actione muſculorum ambientium, reſiduam alimentorum molem ad craſſa impellunt, ubi fæces colliguntur ſuo tempore foràs deponendæ.

Sic inteſtina, cùm exquiſitâ ſenſibilitate & irritabilitate majori gaudeant, ſenſu quolibet etiam minimo afficiuntur, & continuo agitantur motu. Motum etiam ipſis imprimunt muſculi abdominales & diaphragma, unde ſi major adſit ipſorum preſſio, versùs partes minùs reſiſtentes impelluntur; obicibus victis, foràs tendunt, ſenſim prolabuntur, ſicque formantur herniæ, quarum accidentia, ex cognitâ partium indole facilè deducuntur.

§. I I.

Tumores quicumque à partium in abdomine contentarum prolapſu efformati, generatìm ramices, ſeu herniæ vocari ſolent.

Herniarum differentiæ deſumuntur. 1°. A loco; ſic illa quæ in umbilico apparet, umbilicalis, ſeu exomphalos; quæ in inguine, inguinalis, ſeu bubonocele; quæ in ſcroto, hernia ſcroti, ſeu oſcheocele; quæ in abdominis circumferentiâ, ventralis dicitur, atque ſic de cæteris. 2°. Differunt quoque in ratione *partium in tumore contentarum*; ita enterocele, quando inteſtina tumorem faciunt; quando omentum, epiplocele; dùm utraque, enteroepiplocele dici conſuevit. 3°. Ratione eſſentiæ dividuntur in ſimplices, compoſitas & complicatas; ſimplices ex unâ parte fiunt, & ſunt abſque accidentibus; compoſitæ ex pluribus partibus producuntur; complicatæ verò accidentia offerunt, & plùs minùs ve ſecum important periculi; tales ſunt herniæ adhærentes quæ in abdomen refundi nequeunt; aliæ in procidentiæ loco ita conſtrictæ & anguſtatæ ſunt, ut prolapſæ partes brevi inflammationem ſubeant, incarceratæque dicuntur; hæ ſubſequentia habent pejora accidentia, ut inflammatio, ſuppuratio, gangræna, &c. 4°. Herniæ poſſunt eſſe vel completæ, vel incompletæ; completam intelligimus eam in quâ tubus inteſtinalis totus in herniâ continetur; per incompletam verò,

verò, eam in quâ pars tubi tantùm conſtringitur. 5°. Admittuntur etiam herniæ veræ & ſpuriæ; veræ à partibus in abdomine contentis, efformantur : tales ſunt modò deſignatæ; ſpuriæ verò hernias mentiuntur, & hoc nomine deſignantur tumores quidam ab aere, & pneumatocele; alii ab aquâ, & hydrocele; ſi à carnibus, ſarcocele; dùm à ſanguine, aimatocele dicuntur. 6°. Denique diſcrepant ratione molis, & reſiſtentiæ : unde aliæ majores, aliæ minores; hæ molles, illæ duræ prementi digito reſiſtunt & reduci nequeunt.

Ad varias herniarum cauſas revocantur omnes illæ quæ partes nimiùm laxant vel premunt, quæ vim aliquam abdomini incutiunt, vel nunc & repentè ipſum ad inſignem violentiam inducunt. Unde admittuntur quædam cauſæ internæ, ut fibrarum atonia, abdominis diſtenſio à ſero intrà textum cellularem effuſo, tuſſis, uſus alimentorum pinguium & oleoſorum, &c. Externas verò inter cauſas numerantur, lapſus, ictus, ſaltus, equitatio, niſus vel in movendis, vel in attollendis gravioribus ponderibus vehementior, vociferatio, tubarum inflatio, veſtes ſtrictiores, &c. His cauſis diverſi-mode agentibus, viſcera premuntur, versùs partes minùs reſiſtentes impelluntur, diſtenditur peritoneum, ceditque, vel rumpitur, & ſic oriuntur herniæ.

Ad perfectam herniarum diagnoſim, non omittenda ſigna commemorativa, ſi quidem & morbi, & accidentium naturam elucidare valent, ſicque certiùs diſcernitur tumor, ab alio qui herniam quandoque primâ facie mentitur. His conſideratis, ex viſu, tactu, auditu etiam quandoque, necnon accidentibus, tutior poſtea ſtatuitur herniarum diagnoſis.

Jam verò dum locus magis quàm naturaliter decet, prominet in inguine, oculis dignoſcitur herniæ moles, ſitus, figura, &c. Si his accedat tactus, & tumor digitis preſſus, ſit æqualis, circumſcriptus, renitens, elaſticus; ſi pro diverſo corporis ſitu vel motu mox detumeſcat, moxque intumeſcat, ſi manu preſſus eva-

nescat, & quidem sæpiùs cum murmure quodam, tunc ipsum à prolapsis intestinis provenisse judicatur. Dum ab omento tantùm, tumor inæqualis est & crassus, tangenti digito minùs cedit, intrà abdomen non æquè facilè & sine murmure descendit, minùs dolet & elevatur; difficilè tamen distinguitur, & alterius tumoris seu herniæ spuriæ speciem refert quandoque (1). Si ab intestino & omento simul oriatur tumor, signa adsunt communia, aut saltem varia sunt, pro vario partium situ, ita ut difficilè quandoque utriusque partis præsentia dignoscatur.

Ex signis modò memoratis distinguitur hernia vera à spuriâ; quæ, pro peculiari morbi naturâ, sua habet signa. Hernia simplex sicut & composita etiam facilè judicantur; accidentia verò majora vel minora, complicatam indicant. In adhæsione non recenti, tumor ut plurimùm major, partim tantùm reducitur modò rediturus; in recenti verò, si simul adsit inflammatio, jam oriuntur strangulationis signa, adsunt febris, dolor, tensio abdominis, vomitus, singultus; malo non remittente, sequuntur vomitus stercorales, sudores frigidi, debilitas pulsûs, indolentia partis, quandoque gangræna. *Hæc accidentia minùs* urgent, si omentum tantùm patiatur, vel minor sit strangulatio. Denique hernia incompleta difficiliùs cognoscitur, & per accidentia herniis communia tantùm prænuntiari potest.

Herniarum prognosis desumenda à situ, ab ægri ætate, & viribus, ut & morbi duratione & vehementiâ. In infantibus & pueris plerùmque nullum imminet periculum, si quidem in his facile refunduntur & sanantur; in adultis etiam & in senibus minùs periculi foret, quandiu prolapsæ partes liberæ sunt, & adhuc repelli queunt. Licet etiam increverit tumor, si nondum

---

(1) V. *Remarques sur les signes illusoires des Hernies épiploïques, par M. Pipelet le jeune.* Mém. de l'Acad. de Chir. Tom. V.

interclusa & intercepta sint intestina, si accidentia non immineant, congruaque adsint auxilia, ut plurimùm non adeò magnum subest periculum. È contra in herniâ, violentiâ & vi factâ; nisi opportuno tempore refundantur intestina, sique gravissima brevi superveniat inflammatio, urgent accidentia majora; quæ si celeriter non debellentur, mox ægros post tertium diem, & etiam citiùs, interdùm consumunt.

Pro variâ herniarum specie, varia proponitur curandi norma, quæ vel palliativa, vel radicalis habetur. Palliativa ea dicitur, in quâ quidquid intestinorum aut omenti prolapsum est, modò in abdomen refunditur, & firmiter ne iterùm prolabi queat, intùs continetur. Taxis ex artis legibus celebrata, & vincturæ, seu subligacula idonea aptè disposita, hunc finem adimplent, qui in herniis simplicibus aut compositis semper sufficit, & etiam curationem radicalem quandoque operatur. Horum enim beneficio, ut frequens rerum usus testatur, non infantes tantùm & juniores, sed quandoque adulti, præcipuè si recens sit malum, quàm felicissimè liberantur; congruâ victûs ratione simul adhibitâ, *saltu*, *equitatione*, vehementioribus succussionibus & motibus cautè vitatis. Curatione hunc in modum institutâ, feliciter etiam sanescere possunt qui vigesimum nondùm ætatis annum attigerunt. Si verò ægri natu grandiores fuerint, vel hernia sit inveterata & major, neque facilè retinenda, de perfectâ illorum sanitate prorsùs desperandum. Nihilominùs tamen vincturis sive subligaculis malum levari, & utilissimum sanitatis præsidium in eis inveniri, experientiâ comprobatur.

Si partes prolapsæ reduci nequeant, majoraque urgeant accidentia, variis operationibus partium reductionem, necessitate impulsa tentavit Chirurgia; cumque sæpiùs post cicatricem inde subsequentem partes iterùm non prolabantur, radicalis hinc habita fuit hæc curatio. Hanc tamen herniarum curationem non

nulli tùm inter veteres, tùm inter recentiores, in eum tantùm finem adhibuerunt, ut ægros herniis laborantes, ad fortiores labores ineptos, & à molestiâ subligaculorum & à vitæ periculo liberarent.

Dum nulla adsunt accidentia, radicalis curatio, remediis internis aut externis tamen tentari potest. Ad hunc finem laudantur remedia quædam interna; & præ cæteris topica ex astringentibus, & corroborantibus deprompta, ut sunt vina quædam austera & fortiora, rosæ rubræ, cortex granatorum, pulvis querceus coriarius, &c. Hæc remedia in junioribus, & in herniis recentioribus præsertìm prodesse constat, dum è contrâ in herniis antiquis, & in senioribus minùs frequenter præstant, nisi longissimus fuerit eorum usus. Inde in his minor fides, & horum in praxi negligentia major nequaquàm laudanda.

Veteres, ut patet ex Celso (1), in eo quem scalpello curari oportebat, tegumentis saccoque incisis, testiculo præcaventes ne ipse lædatur, intestinum reponebant; dein excisis quæ excidenda sunt & nimiùm extensa, cicatrice perfectâ partes retinebantur.

At mox pejor invaluit medendi ratio, *Agyrtis familiaris & usitata. Non minùs enim* junioribus quàm ætate provectis, testiculum excidebant, peritonei processu, ac vasis spermaticis anteà deligatis; hocque modo, radicaliter hernias curare opinabantur. Talis mos adhuc erat Hildani & Fabricii ab Aquapendente temporibus; at tantùm abest ut faustè adhiberi possit hæc curatio, quæ cum intensissimis cruciatibus, jacturâ testiculi, atque ipsius vitæ periculo, & etiam cum perpetuo pristini vitii metu conjuncta deprehenditur.

Alii minùs cruentam curandi rationem puncturâ, vel sectione aureâ secuti sunt, sed non majori cum successu; nam si non satis arcta sit illa vinctura, facilè intestina iterùm deprimuntur; si

---

(1) Medic. libr. VII, capit. XX.

ècontrà arctior, vasa spermatica simul constringuntur, atque proin testiculum corrumpi necesse est.

Alii solis tegumentis incisis, partibusque reductis ligaturam sacculi adhibuerunt.

Altera herniæ curandæ ratio etiam antiquissima, in ipsomet cauterio actuali quæsita fuit; refertque Guido de Cauliaco (1) Albucasim, Avicennam, Rogerium, aliosque, &c. cauteriorum actualium ope escharram in annulo excitasse; at cùm crudelior visus fuerit hic apparatus, ægrosque perterrens, Theodoricus, Joannes de Crepatis, Magister Andræas Monspeliensis, aliique & Guido, cauteriis actualibus neglectis, potentialia anteposuerunt, eaque adhibenda sibi proposuerunt, ut fortior inde subsequatur cicatrix, sicque multos, herniis laborantes, curatos fuisse asseverant; ast de causticis, ut potè periculosis, diffidere, cicatricemque semper per vincturam levare suadet ipsemet Guido.

Hildanus (2) refert, empyricum suo tempore hernias oleo quodam chemico curare voluisse, sed ægros maximis doloribus affecisse, & tamen quosdam vix curasse. Eadem de periculo causticorum, & incerto eorum usu prædicat Paræus (3): unde patet causticorum usum ab antiquis notum, validissimis rationum momentis ex unanimi eorum sententiâ rejectum fuisse, eum non tantùm inutilem ad radicalem herniarum curationem, sed & perniciosissimum æstimantes. Neglectam exsuscitare methodum sæpiùs voluerunt non nulli, qui histrionum ferè omnium more, optima quæcumque pollicentes, ægros in gravissimum vitæ periculum, præter necessitatem, adduxerunt. Sic in Angliâ, Medicus

---

(1) Tractat. VI de decoratione. Caput VII de Rupturâ dydimali & de curâ per Chirurgiam.

(2) Operat. Chir. pag. 915.

(3) Liv. VII, Chap. 18.

quidam, cui nomen Little John, rodentibus medicamentis, & præ cæteris fortiſſimo vitrioli oleo utebatur, & cicatrice inductâ, ſubligaculum nihilhominùs commendabat. Sed res proſperè juxtà jactationem cum non ſucceſſiſſet, paulo poſt contemni cœpit & ab ipſiſmet Anglis rejici (1).

Rejectam in Angliâ ſibi propriam apud nos fecerunt non nulli, rursùmque ad lucem, tanquam novam, paucis ab annis, majori haud quaquam ſucceſſu, methodum ediderunt (2); rationes ergo, variaque quibus nititur obſervationum momenta, noſcere operæ pretium eſt, ut de eâ ad radicalem herniarum curationem, quid ſperandum, quidve timendum cognoſcatur (3). Hujuſce curandi rationis fautores, ut in cauſticis majorem fidem facerent, ea tanquam certa & unica ad radicalem herniarum curationem remedia jactitaverunt; alias operationes prædicaverunt periculoſæ plenas aleæ; ſubligacula affirmaverunt herniis continendis inutilia; imò plurima accidentia, in imaginatione concepta, tanquam frequentia ab eorum uſu, ſuppoſuerunt; eaque tantùm contrà herniarum rapidiores progreſſus, & ad ſtrangulationem aliquoties præcavendam, apta dixerunt; quod *apertè falſum* & ab omni veritate deſtitutum, experientiâ quotidianâ comprobatur. Conſtat enim primò ſubligaculorum uſu juniores & etiam ſeniores, quandoque radicaliter ſaneſcere : ſecundò hernias nullatenùs deteriores fieri, quatenùs ſubligaculis ritè factis, & corpori diligentiſſimè adaptatis continentur; inde nec inflammationes, nec

(1) Heiſter, Inſtit. Chir. Part. II, Sect. V, Cap. cxix. *Monro*, *Eſſais & Obſervations de Médecine de la Société d'Edimbourg*, Tom. V, art. 21.

(2) *Mémoire publié dans le Journal de Médecine de Novembre* 1771. Et Libellum cui titilus. *L'Art de guérir radicalement, & ſans le ſecours d'aucuns bandages, les Hernies.* Paris, 1778.

(3) Vid. Diſſertat. clar. Præſidis & Supplementum in Commentariis Reg. Chir. Acad. Tom. V, *in*-4°. 1774.

compreſſiones noxiæ ; tertiò, partes nequaquam ſtrangulari poſſe, dum firmiter conſtanterque ſubligacula geſtantur ; ſi fortè minùs benè ſuccedant vel propter negligentiam ægrotantis, vel ob pejorem fabricam, ab imperitis ſæpiùs tentatam, tunc non crimen Artis, ſed ægrotantis, vel machinæ eſt (1).

Falsò ſubligaculorum incommoda & accidentia promulgaverunt cauſticorum laudatores; abſque incommodo enim geſtantur, & nulla ſæpiùs, per longius vitæ curriculum, oriuntur accidentia. Raró poſt legitimum ipſorum uſum ad operationes confugiendum, niſi propter ſtrangulationem partium in herniis contentarum, & tunc ſufficiunt ad curationem radicalem, imò aliis operationibus præſtant inciſiones neceſſariæ ad reductionem, ex Artis legibus celebratæ. Fidem faciunt obſervationes in variis auctoribus conſignatæ; eam confirmant noſocomia in quibus homines, laboribus gravioribus occupati, pauperes numeroſi, ſubligaculis ritè factis deſtituti, ſibimet ipſis negligentes, decumbunt, & tamen rariores ibi fiunt operationes.

Si cauſticorum effectus ex ſucceſſu & obſervationibus dijudicentur, certè *promiſſam utilitatem non præſtant.* Ideò enim adhibenda proponuntur cauſtica, ut ſubligaculorum uſus vitetur, curatioque radicalis obtineatur ; ſed ex hernioſis per cauſtica curatis, quidam ex applicatione accidentia experti ſunt ; alii poſt curationem apparentem, paulò poſt herniâ iterùm laboraverunt, & in ſubligaculorum uſu levamen, per cauſtica fruſtrà promiſſum, quæſierunt (2). Alia poſſent hîc numerari exempla, quibus probatur cauſtica ab iteratâ herniâ non ſervare,

---

(1) Deſiderandum foret ad ſalutem hominum, ſubligacula tantùm fieri & applicari à Chirurgis herniarum curationi devotis, artificeſque rudes & imbecilles in meſſem ſalutarem manus non injicere; rariora forent accidentia. Hoc bonorum in votis, utinam tales abuſus reprimat legum auctoritas!

(2) Vid. Diſſert. ſuprà laudatam in Comment. Reg. Acad. Chir. Tom. V.

& nihilominùs, ſaltem prudenter, poſt curationem ſubligacula iterùm eſſe neceſſaria. Incerta ergo curatio radicalis tanto promiſſa hiatu, & quod probaverat plurium ſeculorum experientia, hoc idem confirmant quotidiana ab ipſomet operatore tentamina.

Aſt non tantùm incerti, ſed ipſo malo ſæpiùs pejores fuerunt cauſticorum effectus; ex his accidentia, vitæ periculum, & ipſa mors ſubſecuta ſunt. In hoc eroſio inteſtini & fiſtula ſtercoralis, in illo mors citior, lentior in alio, pro curatione radicali ſucceſſerunt. Nobis communicavit clariſſimus Actûs Præſes ſe vidiſſe, cum Magiſtris *Veyret*, *Pipelet* natu majore & juniore, aliiſque hujuſce Collegii Sociis, ægrotum quemdam, qui herniâ ſimplici affectus, cauſtica bis incaſſùm expertus fuerat, & poſt cicatricem difficiliùs obductam, doloribus vehementioribus, & eventratione laborabat. Vidit etiam cum Magiſtro *Guyenot* virginem, quæ ab eodem cauſtico curata, herniâ iterum afficiebatur. Sic incerti eventûs comes, adeſt quandòque pejorum malorum funeſta ſoboles.

Poſt talia geſta, innocenſne, certa, periculi expers, prædicari poteſt *hæc curatio? Succeſſus quidam fortuiti* narrentur! Laudent jactatores! Inutilis ſaltem, & etiam periculoſa pronuntiabitur operatio, quæ abſque neceſſitate, & in cautelæ modum, lethalibus accidentibus homines devovet contrà incommodum, cui forſan nulla operatio fuiſſet neceſſaria.

F I N I S.